

[Emys orbicularis](#)

Category : [Vrste](#)

Published by Marijan on 04-Nov-2007 14:10

Emys orbicularis
(LINNAEUS, 1759)

- Evropska barska Kornjača -

- Engleski naziv: European Pond Turtle
- Njemački naziv: Europäische Sumpfschildkröte
- Starost: do 120 godina
- Veličina: do 20 cm, ovisno o podvrsti
- Porijeklo: Sjeverna Afrika, Europa od Balkana do Litve, sve do sjevernog Irana
- Hrana: Riba, Crvi, Gliste, Larve, Punoglavci, i slično
- Hibernacija: Da

Opis Vrste

Crna kornjaca sa $\frac{3}{4}$ utim pjegama, to je jednostavni opis sa kojim se ova vrsta može opisati. Dužina carapaxa joj je do 20 cm. Stomacni dio oklopa, plastron, joj je $\frac{3}{4}$ ut sa neredovitim crnim flekama. Kod ove vrste se mužjak i ženka dobro raspoznaju po repu, u mužjaka je rep kao obично duži i deblji. Muzjak i ženka se također mogu dobro raspoznati po boji zjenice oka. Dok je u muzjaka zjenica oka smeđe boje, kod ženki bude zuta. Emys orbicularis je skoro po citavoj europskoj autohotnoj. Našlost je u centralnoj europskoj izumrijela. Jedan razlog za njen nestanak iz centralne Europe je taj, što se u 17. i 18. stoljeću njeno meso kroistilo za posnu hranu, za vrijeme katoličke korizme. Drugi vazan faktor je uništavanje njenog habitata od samog čovjeka. Danas je ova vrsta strogo zaštićena. Emys o. se nalazi pretežno u velikim jezerima, tihim rijekama i drugim mirnim vodama. Ova jako plašljiva vrsta, koja obozava mjesta zaraslo travom i drugim biljkama, aktivna je i po danu i po noći. Truli panjevi, kamenje koje je do pola u vodi, i slično se koristi za dragocijene sunceve zrake. Hibernaciju drži od 10. mjeseca do 4., 5. ovisno o regiji i temperaturi okoline. Hrana joj se sastoji od raznih insekata,

punoglavaca, ribica i sličnog, u starosti i ova vrsta djelomично jede bilje, ipak joj meso ostaje glavna hrana. Barska kornjaca je jedina vrsta koja je autohotna u srednjoj evropi. Do nedavno je ta vrsta bila jedini zastupnik roda *Emys*. 2005 je posle genetskog pregleda i istraživanja vrsta koja živi na siciliji predstavljena kao posebna vrsta *Emys trinacris*, koja je stime drugi zastupnik u rodu *Emys*. Srodne vrste *Emys orbicularis* su *Emys trinacris*, *Actinemys marmorata* i *Emydoidea blandigii*.

Emys orbicularis, ovisno o kojoj se podvrsti radi, dostigne prosjecnu velicinu od 15 do 20cm. Sjeverne i istočne podvrste su veće nego što su južne podvrste. Muzjak ostaje kao i kod vecinu vrsta, manji od ženke. Pod normalnim uvjetima tezina kreće se od 400 do 700 grama. Pronadjeni su i pojedinačni rijetki primjeri koji su do 1,5kg tezinu imali. Po izgledu također razne podvrste variraju jedna od drugih. Crni ili tamno smeđi carapax ima cesto sitne zute točkice ili linije. Plastron može biti od skroz zutog do zutim sa crnim velikim flekama, sitnim crnim mrljama, ili čak i skroz crn. Glava, udovi, vrat i koza pokazuju također razliku u podvrstama. To može biti od tamno smeđe do crne sa također sitnim zutim točkicama. Oklop barske kornjace je više pljosnat i ovalan. Kod ženki je carapax cesto više izdignut nego kod muzjaka. Kod ove vrste vodene kornjace je rep u usporedbi sa drugim vrstama duži. Kod odraslih kornjaca može rep dostići i polovicu plastrona. Kod muzjaka je početak repa vidljivo deblji nego kod ženki i kloaka se nalazi također vidljivo niže od početka plastrona. *Emys orbicularis* je zasticena vrsta koja je navedena na crvenoj listi [IUCN-a](#)

1. slika: gore smeđa zjenica muzjaka, dole zuta zjenica ženke
2. slika: otvor kloake kod muzjaka, 3. slika: otvor kloake kod ženke

Raspšrostrajnjost *Emys orbicularis* je od sjeverne Afrike (Maroko, Tunizija) preko Francuske, Italije, Njemačke, Poljske, Madžarske, Rumunjske, Austrije, Balkana, pa

sve do Turske. Najsjevernije populacije su pronađene u Litvi. U vecini ovih navedenih zemalja, pogotovu Njemacka, Svicarska, Austrija su ove populacije skoro pa nestale. U svicarskoj su najvjerovaljnije nestale iz prirode. U njemackoj su u zadnjim godinama razni projekti proizvedeni kako bi se ponovo neke populacije naselile na mjestima gdje su nekad zivile. Trenutno su priznate 14 podvrsta od *Emys orbicularis*, očekuje se da će se u narednih par godina još više podvrsta opisati. Nominatna podvrsta je *Emys orbicularis orbicularis*, podvrsta koja je autohotna u srednjoj evropi. Podvrste od *Emys orbicularis* koje su poznate djele se u više grupe.

Grupa Occidentalis

Glavata kornjača srednje veličine. Zenke i muzijaci su jednake velicine.

Emys orbicularis occidentalis (Fritz, 1993)

Emys orbicularis hispanica (Fritz, Keller, Budde, 1996)

Emys orbicularis fritzjuergenobsti (Fritz, 1993)

Grupa Galloitalica

Kornjača manje do srednje velicine. Prednji udovi često sa samo jednom kvartom liniom. Muzijaci manji od ženke

Emys orbicularis galloitalica (Fritz, 1995)

Emys orbicularis lanzai (Fritz, 1995)

Emys orbicularis capalongoi (Fritz, 1995)

Emys orbicularis ingauna (Jesu, 2004)

Grupa Orbicularis

Jako tamne, često srednje velicine do veće podvrste.

Plastron često kod muzijaka crn.

Emys orbicularis orbicularis (Linnaeus, 1758 sensu lato)

(Fritz ova podvrstu djeli u još dvije podvrste)

Emys orbicularis colchica (Fritz, 1994 sensu lato)

Emys orbicularis eiselti (Fritz, Baran, Budak, Amthauer, 1998)

Grupa Hellenica

Trenutno je samo jedna podvrsta u ovoj grupi opisana.
Prostrane su od Italije i do Balkana (do otoka Krk, Hr)
Plastron je cesto skroz zut. Kod zenki je grlo jednako zuto.
Emys orbicularis hellenica (Bibron, Saint-Vincent 1832)

Grupa Iberica

Kornjača od manje do srednje velicine.
Zenke manje od muzijaka.
Emys orbicularis iberica (Eichwald, 1831)
Emys orbicularis persica (Eichwald, 1831)

Grupa Luteofusca

Trenutno samo jedna podvrsta u ovoj grupi opisana.
Jako svjetla zutosmedja kornjaca sa manjom glavom.
Autohtona u srednjoj anatoliji.
Emys orbicularis luteofusca (Fritz, 1989)

Dok zenke dostizu spolnu zrelost od 8 do 10 godina, muzijaci su vec spolno zreli sa 5 do 6 godina. Rituali parenja pocinju vec u rano godisnje doba, cesto vec u trećem mjesecu, odmah posle hibernacije. Polaganje jaja je cesto vec u prvoj polovici 6. mjeseca, nekad se zna desiti i ranije, odnosno kasnije. Na potrazi za dobim mjestom za jaja, zenke mogu jako daleke distancije na kopnu preci. Inace se moze reci da su u obicajenim slucajevima gnijezda manje od 500 metara udaljena od vode u kojima ova kornjaca zivi.

Držanje u zatočeništvu

Prije svega se mora napomenuti da se ova vrsta nebi trebala držati isključivo u Paludariju. Za držanje ove vrste je potrebno vanjski biotop u kojem može i žitavu godinu provesti. Minimlana dubina vode mora imati 1,20 m, zbog hibernacije koju kornjača drži na dnu jezera. Hibernacija se može držati i u zatvorenom prostoru kao i kod drugih vrsta (podrum, frizider i slično). Kada se pravi umjetno jezero za kornjace, mora se voditi računa da im se izlaz na obalu napravi pogodan. To znaci nesmije biti dubina odmah blizu obale, nego treba postepeno dubinu napraviti. Razlog za to je sto kornjace posle hibernacije nemaju

odmah snagu za plivanje na povrsinu, nego moraju hodati do povrsine. Ako je nagal izlaz na obalu kornjace nece moci izaci i lako je moguce da se uguse.

Text: Marijan Tunjic

Slike: www